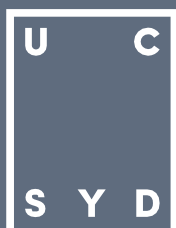

GUIDE TIL HARVARD

OM GUIDEN

Guiden består af tre dele.

I første del finder du en række helt konkrete eksempler på hvordan du skal henvise til forskellige slags kilder. Hvert eksempel viser hvordan du skriver en reference i teksten og hvordan du laver den fulde reference i referencelisten. Vi har valgt at give eksempler på de mest almindelige kildetyper, og eksempler der svarer på de mest stillede spørgsmål, f.eks. 'Hvordan henviser jeg til en mail?'. *Der er i guiden kommentarer med orange, hvis der er ting som du skal være særligt obs. på ift. referencerne.*

I anden del kan du læse om hvordan du skal anføre citater.

I tredje del kan gennemgås det kort hvordan du kan kende forskel på de forskellige kilder.

I fjerde del gøres kort rede for hvorfor det er så vigtigt med kildehenvisning og for Harvard-standardens systematik.

I denne 2. udg. er der tilføjet eksempler på ebøger, iBøger, TV-udsendelser youtube-videoer og podcasts og der er rettet i referencer til websider og blogs. Herudover er diverse beskrivelser rettet, så de er mere sigende.

Indhold

Eksempler	4
BØGER.....	4
Bog med flere forfattere.....	4
Bog med organisation som forfatter	4
Bog med redaktør – henvisning til kapitel i.....	5
bogen	5
Bog med undertitel.....	5
Ebøger og iBøger	6
ARTIKLER.....	8
Tidsskriftartikel med én forfatter – trykte og	8
elektroniske.....	8
Tidsskriftartikel med flere forfattere – trykte og elektroniske.....	9
RETSKILDER.....	10
Love	10
Bekendtgørelser	11
OPSLAGSVÆRKER.....	11
Ordbog – trykte og elektroniske	11
Leksikon – trykte og elektroniske	12
WEB.....	13
Webside – med og uden navngiven forfatter	13
YOUTUBE & TV.....	14
Youtube	14
TV-udsendelser	14
BLOG	15
Blog – med og uden titel på blog.....	15
PODCAST.....	15
Podcast	15
PERSONLIG KOMMUNIKATION.....	15
Mail, brev, telefonsamtale, interviews	15
UPUBLICERET MATERIALE	16
Upubliceret materiale.....	16
GENERELT	17
Hvordan afgør du om det er en bog,.....	17
hjemmeside, artikel etc.?	17
Generelt om litteraturlisten	17
Forfatteren har udgivet flere publikationer i	17

det samme år.....	17
Flere forfattere til én kilde	18
Generelt om henvisninger i teksten.....	18
Kilder med manglende oplysninger	19
Sekundær reference – kilde refereret/citeret.....	19
i anden kilde.....	19
Sidetal	20
Ebøger, iBøger og sidetal	20
Om at citere.....	21
Citat	21
Tilføjelser	21
Udeladelser.....	22
Fremhævelser.....	22
Hvordan genkender man en kilde?	23
Bog.....	23
Tidsskriftartikel	23
Webseite.....	23
Leksikonartikel.....	23
Avisartikel	24
Om kildebrug og Harvard-standard.....	24
Hvorfor er det vigtigt at henvise til sine kilder?.....	24
Om Harvard-referencesystemet	24
Fik du ikke svar på det du ledte efter?.....	25
Litteratur	26

Eksempler

BØGER

Bog med en forfatter	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
I løbende tekst (henvisning)	I referencelisten
Trykt bog: "I hvert eneste menneske er der en dyb længsel efter, at netop hun eller han får lov til at spille sit livs lidelses drama." (Eriksson, 1995, s. 51). Eriksson (1995, s. 51-52) hævder at ... <i>Står forfatternavnet i teksten, undlades det i parentes.</i>	Trykt bog: <i>Forfatter, årstal. Titel. By: Forlag.</i> Eriksson, S., 1995. <i>Det lidende menneske</i> . Kbh.: Munksgaard Danmark.

Bog med flere forfattere	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
I løbende tekst (henvisning)	I referencelisten
"Centralt i begrebet handlekompetence står handlebegrebet." (Bruun Jensen og Jensen, 2005, s. 50). "Sundhedsvæsenet berører på én eller anden måde os alle." (Bendix et al., 2017, s. 17). <i>I henvisninger i teksten skrives alle forfattere på ved 1 til 3 forfattere. Er der fire eller flere skrives den første forfatter, efterfulgt af "et al.", uden citationstegn.</i>	<i>Forfatter og Forfatter, årstal. Titel. By: Forlag.</i> Bruun Jensen, B. og Jensen, B., 2005. <i>Unge tanker om ulighed, sundhed og handling for sundhed</i> . Kbh.: Danmarks pædagogiske Universitet. Bendix, H.W., Digmann, A., Jørgensen, P og Møller Pedersen, K., 2017. <i>Ledelse i sundhedsvæsenet – på hospitaler, i kommuner og i praksis</i> . Kbh.: Gyldendal Public. <i>Alle forfattere skal skrives på i litteraturlisten.</i>

Bog med organisation som forfatter	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
I løbende tekst (henvisning)	I referencelisten
"Der er dokumentation for, at håndhygiejne ikke udføres korrekt og i de korrekte situationer blandt personalet i hospitalsvæsenet" (Center for kliniske retningslinjer, 2014, s. 3).	<i>Organisation, årstal. Titel. By: Forlag.</i> Center for kliniske retningslinjer, 2014. <i>Klinisk retningslinje for håndhygiejne</i> . Aalborg: Nationalt clearinghouse for sygepleje. <i>Organisation/institution angives som forfatter, hvis der ikke er angivet en personlig forfatter. En organisation kan godt være både forfatter og udgiver.</i>

Bog med redaktør – henvisning til kapitel i bogen	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
I løbende tekst (henvisning)	I referencelisten
<p><i>Bøger med redaktør kaldes en antologi, og består af en række kapitler med hver deres forfatter(e). Hvert kapitel man bruger fra en antologi skal opgives særskilt.</i></p> <p>"I forbindelse med eksamensarbejdet går forskningsetik i bund og grund ud på at værne om alle de berørte menneskers ligeværd, integritet og selvbestemmelse." (Kjellström, 2016, s. 71).</p> <p><i>Det er kapitlets forfatter(e) der skrives i henvisningen.</i></p>	<p>Forfatter, årstal. Kapitletitel. I: Redaktør, red., Titel. By: Forlag. Kapitlets sidetal.</p> <p>Kjellström, S., 2016. Forskningsetik. I: M. Henricson, red., <i>Videnskabelig teori og metode</i>. København: Munksgaard. s. 71-96.</p> <p><i>Kapitelforfatter og kapitletitel angives først. Derefter et I: før angivelse af redaktører samt bogtitel i kursiv – efterfulgt af kapitlets sidetal i parentes. Bemærk: redaktører noteres med fornavnets initialer før efternavn.</i></p> <p><i>Kapitlets nummer eller start- og slutside noteres til slut.</i></p>

Bog med undertitel	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
I løbende tekst (henvisning)	I referencelisten
<p>Normerne for troværdighed bestemmer hvad der opfattes som god skrivestil og god etik (Jensen, 2005, kap.2).</p>	<p>Forfatter, årstal. Titel: Undertitel. By: Forlag.</p> <p>Jensen, L. B., 2005. <i>Fra patos til logos: videnskabsretorik for begyndere</i>. Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag.</p> <p><i>Både titel og undertitel angives i kursiv.</i></p>

Bog med flere udgaver	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
I løbende tekst (henvisning)	I referencelisten
<p>Kvale og Brinkmann (2015) gør rede for forskningsinterviewets teoretiske og praktiske aspekter.</p>	<p>Forfatter, årstal. Titel. Udgave. By: Forlag.</p> <p>Kvale, S. og Brinkmann, S., 2015. <i>Interview: det kvalitative forskningsinterview som håndværk</i>. 3. udg. København: Hans Reitzel.</p> <p><i>Udgave angives aldrig ved 1. udgave.</i></p> <p><i>Der er forskel på udgave og oplag. Udgave betyder at teksten er ændret siden sidste udgave, oplag betyder at det samme er trykt igen. Oplag skal ikke anføres i referencen.</i></p>

Ebøger og iBøger	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
I løbende tekst (henvisning)	I referencelisten
<p>iBog med forfatter:</p> <p><i>Brug sidetal hvis det er angivet. Alternativt bruger mange ebøger og iBøger et ID til at identificere hvert afsnit i bogen. Skriv ID'et på dér hvor du normalt skriver sidetallet. Er der hverken sidetal eller ID, skriver du afsnittets overskrift. Se mere i afsnittet "Ebøger, iBøger og sidetal".</i></p> <p>Huden dækker kroppens ca. 1,75 kvadratmeter store overflade og har isoleret set en vægt på omkring tre kilo (Nielsen og Bojsen-Møller, 2019, c2100)</p> <p><i>eller</i></p> <p>Huden dækker kroppens ca. 1,75 kvadratmeter store overflade og har isoleret set en vægt på omkring tre kilo (Nielsen og Bojsen-Møller, 2019, Hud og slimhinder)</p> <p>Ebog med forfatter:</p> <p><i>Brug sidetal hvis det er angivet. Alternativt bruger mange ebøger og iBøger et ID til at identificere hvert afsnit i bogen. Skriv ID'et på dér hvor du normalt skriver sidetallet. Er der hverken sidetal eller ID, skriver du afsnittets overskrift. Se mere i afsnittet "Ebøger, iBøger og sidetal".</i></p> <p>Huden dækker kroppens ca. 1,75 kvadratmeter store overflade og har isoleret set en vægt på omkring tre kilo (Nielsen og Bojsen-Møller, 2019, c2100)</p> <p><i>eller</i></p> <p>Huden dækker kroppens ca. 1,75 kvadratmeter store overflade og har isoleret set en vægt på omkring tre kilo (Nielsen og Bojsen-Møller, 2019, Hud og slimhinder)</p>	<p>iBog med forfatter:</p> <p>Forfatter (årstal). Titel (udgave). [iBog] By: Forlag. Tilgængelig fra: <link til udbyder> [lokaliseret dato].</p> <p>Nielsen, O. F. og Bojsen-Møller, M. J., 2019. <i>Anatomi og fysiologi – Hånden på hjertet</i>. [iBog] København: Munksgaard. Tilgængelig fra: <https://anatomi-fysiologi.ibog.studybox.dk/?id=c4038> [Lokaliseret 19-01-2022].</p> <p><i>eller</i></p> <p>Nielsen, O. F. og Bojsen-Møller, M. J., 2019. <i>Anatomi og fysiologi – Hånden på hjertet</i>. [iBog] København: Munksgaard. Tilgængelig fra: <studybox.dk> [Lokaliseret 19-01-2022].</p> <p><i>Skriv linket til selve bogen hvis muligt, og ellers til hjemmesiden hvor du har fundet bogen.</i></p> <p>Ebog med forfatter:</p> <p><i>Opgives på samme måde som iBøger, men med [ebog] i stedet for [iBog]:</i></p> <p>Thorbjørn Hansen, F., Herholdt-Lomholdt, S. og Rothuizen, J., 2017. <i>At innovere med hjertet : undervisning i undringsdrevet innovation og entreprenørskab i professionsuddannelser</i>. [ebog] Aalborg: Aalborg Universitet. Tilgængelig fra: <https://vbn.aau.dk/da/publications/at-innovere-med-hjertet-undervisning-i-undringsdrevet-innovation-> [Lokaliseret 19-01-2022].</p> <p><i>eller</i></p> <p>Thorbjørn Hansen, F., Herholdt-Lomholdt, S. og Rothuizen, J., 2017. <i>At innovere med hjertet : undervisning i undringsdrevet innovation og entreprenørskab i professionsuddannelser</i>. [ebog] Aalborg: Aalborg Universitet. Tilgængelig fra: <Aalborg Universitets hjemmeside> [Lokaliseret 19-01-2022].</p> <p><i>Skriv linket til selve bogen hvis muligt, og ellers til hjemmesiden hvor du har fundet bogen.</i></p>

<p>iBog med redaktør – henvisning til kapitel:</p> <p><i>Brug sidetal hvis det er angivet. Alternativt bruger mange ebøger og iBøger et ID til at identificere hvert afsnit i bogen. Skriv ID'et på dér hvor du normalt skriver sidetallet. Er der hverken sidetal eller ID, skriver du afsnittets overskrift. Se mere i afsnittet "<u>Ebøger, iBøger og sidetal</u>".</i></p> <p>Trivsel kan forstås bredt og som et mangefacetteret begreb (Spaten, 2016, p136).</p> <p><i>Eller</i></p> <p>Trivsel kan forstås bredt og som et mangefacetteret begreb (Spaten, 2016, Børns og elevers udvikling).</p>	<p>iBog med redaktør – henvisning til kapitel:</p> <p>Forfatter (årstal). Kapiteltitel. I: Redaktør (Red.), <i>Bogens titel</i> (evt. udgave). [iBog] By: Forlag. Tilgængelig fra: <link til udbyder> [lokaliseret dato].</p> <p>Spaten, O. M., 2016. Børns og elevers udvikling. I: S Larsen, red., <i>Pædagogik og lærerfaglighed</i>. [iBog] København: Hans Reitzels Forlag. Kapitel 1. Tilgængelig fra: <https://paedagogikoglaerer-faglighed.ibog.studybox.dk/?id=p134> [Lokaliseret 19-01-2022].</p> <p><i>Eller</i></p> <p>Spaten, O. M., 2016. Børns og elevers udvikling. I: S Larsen, red., <i>Pædagogik og lærerfaglighed</i>. [iBog] København: Hans Reitzels Forlag. Kapitel 1. Tilgængelig fra: <studybox.dk> [Lokaliseret 19-01-2022].</p> <p><i>Skriv linket til selve bogen hvis muligt, og ellers til hjemmesiden hvor du har fundet bogen.</i></p>
<p>Ebog med redaktør – henvisning til kapitel:</p> <p><i>Brug sidetal hvis det er angivet. Alternativt bruger mange ebøger og iBøger et ID til at identificere hvert afsnit i bogen. Skriv ID'et på dér hvor du normalt skriver sidetallet. Er der hverken sidetal eller ID, skriver du kapitel og afsnittets overskrift. Se mere i afsnittet "<u>Ebøger, iBøger og sidetal</u>".</i></p> <p>Trivsel kan forstås bredt og som et mangefacetteret begreb (Spaten, 2016, p136).</p> <p><i>Eller</i></p> <p>Trivsel kan forstås bredt og som et mangefacetteret begreb (Spaten, 2016, kap. 5: Børns og elevers udvikling).</p>	<p>Ebog med redaktør – henvisning til kapitel:</p> <p>Forfatter (årstal). Kapiteltitel. I: Redaktør (Red.), <i>Bogens titel</i> (evt. udgave). [iBog] By: Forlag. Tilgængelig fra: <link til udbyder> [lokaliseret dato].</p> <p>Spaten, O. M., 2016. Børns og elevers udvikling. I: S Larsen, red., <i>Pædagogik og lærerfaglighed</i>. [ebog] København: Hans Reitzels Forlag. Kapitel 1. Tilgængelig fra: <https://vbn.aau.dk/da/publications/b%C3%B8rns-og-elevers-udvikling > [Lokaliseret 19-01-2022].</p> <p><i>Eller</i></p> <p>Spaten, O. M., 2016. Børns og elevers udvikling. I: S Larsen, red., <i>Pædagogik og lærerfaglighed</i>. [ebog] København: Hans Reitzels Forlag. Kapitel 1. Tilgængelig fra: <Aalborg Universitets hjemmeside> [Lokaliseret 19-01-2022].</p> <p><i>Skriv linket til selve bogen hvis muligt, og ellers til hjemmesiden hvor du har fundet bogen.</i></p>

ARTIKLER

Tidsskriftartikel med én forfatter – trykte og elektroniske	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
I løbende tekst (henvisning)	I referencelisten
<p>Fra trykt tidsskrift:</p> <p>”Mennesker med Alzheimers sygdom kan klare at træne med moderat til høj intensitet, og træningen har positiv effekt på deres kondition, fysiske funktion og psykiske velbefindende.” (Pilmark, 2015, s. 16).</p> <p>Fra elektronisk tidsskrift:</p> <p>Ifølge Pilmark (2019) kan musik få parkinsonramte til at gå bedre, hurtigere og mere sikkert.</p>	<p><i>Artikler der er fundet online, men hvor der er angivet volumen/årgang og/eller nummer, skal opgives som artikler fra trykte tidsskrifter. Har artiklen ikke volumen/årgang og/eller nummer, skal den opgives som en artikel fra et elektronisk tidsskrift, se nedenfor.</i></p> <p>Fra trykt tidsskrift: Forfatter, årstal. Artikeltitel. <i>Tidsskrift</i>, årgang/volumen (nummer), sidetal.</p> <p>Pilmark, V., 2015. Konditionstræning giver demente mentalt og fysisk overskud. <i>Fysioterapeuten</i>, 97 (6), s. 16-18.</p> <p><i>Tidsskriftets titel skal i kursiv. Hvis der er angivet årgang/volumen på artiklen, kommer det før hæftenummeret i parentes. Sidetal for hele artiklen anføres. Tallet i parentes angiver altid hæftenummeret.</i></p> <p>Fra elektronisk tidsskrift: Forfatter, årstal. Artikeltitel. <i>Tidsskrift</i>. [online] Tilgængelig fra: <link> [lokaliseret dato].</p> <p>Pilmark, V., 2019. Skræddersyet musik hjælper parkinsonramte. <i>Fysioterapeuten</i>. [online] Tilgængelig fra: <https://www.fysio.dk/fysioterapeuten/arkiv/nr.-1-2019/skraddersyet-musik-hjalper-parkinsonramte> [Lokaliseret 20 maj 2019].</p> <p><i>Husk at angive lokaliseringsdato, da websider kan forandre sig over tid.</i></p>

Tidsskriftartikel med flere forfattere – trykte og elektroniske	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
I løbende tekst (henvisning)	I referencelisten
<p>Fra trykt tidsskrift:</p> <p>”Med nutidens høje informationsflow er det nødvendigt at udvikle en kritisk sans for, hvad der er relevant information, hvor den findes, og hvad den kan anvendes til.” (Bønløkke, Kobow og Kristensen, 2012, s. 57).</p> <p><i>I henvisninger i teksten skrives alle forfattere på ved 1 til 3 forfattere. Er der fire eller flere skrives den første forfatter, efterfulgt af ”et al.”, uden citationstegn.</i></p> <p>Fra elektronisk tidsskrift:</p> <p>”Women who are obese have slower labors than women of normal weight, and show reduced response to interventions designed to speed labor progress like oxytocin augmentation and artificial rupture of membranes.” (Carlson, Corwin og Lowe, 2017).</p>	<p><i>Artikler der er fundet online, men hvor der er angivet volumen/årgang og/eller nummer, skal opgives som artikler fra trykte tidsskrifter. Har artiklen ikke volumen/årgang og/eller nummer, skal den opgives som en artikel fra et elektronisk tidsskrift, se nedenfor.</i></p> <p>Fra trykt tidsskrift: Forfatter, Forfatter og Forfatter, årstal. Artikeltitel. Tidsskrift, årgang/volumen (nummer), sidetal.</p> <p>Bønløkke, M., Kobow, E og Kristensen A. K., 2012. Konkret informationssøgning giver de bedste resultater. <i>Sygeplejersken</i>, 112 (51), s. 57-60.</p> <p><i>Tidsskriftets titel skal i kursiv. Hvis der er angivet årgang/volumen på artiklen, kommer det før hæftenummeret i parentes. Sidetal for hele artiklen anføres. Tallet i parentes angiver altid hæftenummeret.</i></p> <p>Fra elektronisk tidsskrift: Forfatter, Forfatter og Forfatter, årstal. Artikeltitel. Tidsskrift. [online] Tilgængelig fra: <link> [lokaliseret dato].</p> <p>Carlson, N. S., Corwin, E. J. og Lowe, N. K., 2017. Labor Intervention and Outcomes in Women Who Are Nulliparous and Obese: Comparison of Nurse-Midwife to Obstetrician Intrapartum Care. <i>Journal of midwifery og women's health</i>. [online] Tilgængelig fra: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5726520/> [Lokaliseret 04 sep. 2018].</p>

Avisartikler – trykte og elektroniske	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
I løbende tekst (henvisning)	I referencelisten
<p>Fra trykt avis:</p> <p>”Intelligens er noget man fødes med, og menneskeheden er blevet generisk dummere siden 1850.” (Frank, 2011, s. 1).</p> <p>Fra elektronisk avis:</p> <p>”Der er gode grunde til, at kronisk syge søger på nettet for at diskutere individuelle behov. Her er debatten fri og åben, og der er råd og vejledning døgnet rundt.” (Kingod, 2017).</p>	<p>Fra trykt avis: Forfatter, årstal. Titel. Avis, udgivelsesdato, sidetal</p> <p>Frank, L., 2011. Den mest vidunderlige ting. <i>Weekendavisen</i>, 23 dec., s. 1.</p> <p>Fra elektronisk avis: Forfatter, årstal. Artikeltitel. Avis, [online] udgivelsesdato. Tilgængelig fra: <link> [lokaliseret dato].</p> <p>Kingod, N., 2017. Drop kritikken af sociale medier i sundhedssektoren. <i>Politiken</i>. [online] 7. juni. Tilgængelig fra: <https://politiken.dk/debat/art5984328/Drop-kritikken-af-sociale-medier-i-sundhedssektoren> [Lokaliseret 20 juni 2018].</p> <p><i>Husk at angive lokaliseringsdato, da websider kan forandre sig over tid.</i></p>

RETSKILDER

Love	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
I løbende tekst (henvisning)	I referencelisten
<p>Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at enhver har mulighed for at få gratis rådgivning (Bekendtgørelse af lov om social service, herefter kaldet Serviceloven, § 10).</p> <p><i>Hvis loven har en populærtitel (f.eks. Serviceloven), kan den anvendes senere i teksten med ovenstående tilføjelse første gang.</i></p> <p>Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at enhver har mulighed for at få gratis rådgivning (Serviceloven, § 2).</p>	<p><i>Lovens titel, TYPE nummer af dato.</i></p> <p><i>Bekendtgørelse af lov om social service, LBK nr. 1114 af 30/08/2018.</i></p> <p><i>Danske love angives med den fulde titel efterfulgt af type, nummer og dato.</i></p> <p><i>Hvis loven hedder LBK eller LOV bruges denne referencetype; hvis den hedder BEK bruges nedenstående type.</i></p>

Bekendtgørelser	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
I løbende tekst (henvisning)	I referencelisten
<p>"Foranstaltningen må ikke have karakter af en egentlig aflåsningsmekanisme ..." (Børne- og socialministeriet, 2017, § 3, stk. 3).</p>	<p>Ministerium, årstal. <i>Lovens titel</i>. TYPE nummer af dato.</p> <p>Børne- og socialministeriet, 2017. <i>Bekendtgørelse om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne samt om særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter lov om social service</i>. BEK nr. 1231 af 13/11/2017.</p> <p><i>Hvis loven hedder LBK eller LOV bruges ovenstående referencetype; hvis den hedder BEK bruges denne.</i></p>

OPSLAGSVÆRKER

Ordbog – trykte og elektroniske	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
I løbende tekst (henvisning)	I referencelisten
<p>Fra trykt ordbog:</p> <p>At fise den af betyder at dase (Politiken, 2006, s. 53).</p> <p>Fra elektronisk ordbog:</p> <p>Empati oversættes med bl.a. indlevelsesevne (Gyldendal, u.å.).</p>	<p>Fra trykt ordbog:</p> <p>Organisation, årstal. Opslagsord. I: <i>Titel</i>. Udgave. By: Forlag.</p> <p>Politiken, 2006. Dase. I: <i>Politikens synonymordbog</i>, 14. udg. København: Politiken.</p> <p><i>Fagspecifikke ordbøger med navngiven forfatter kan opgives som en bog.</i></p> <p>Fra elektronisk ordbog:</p> <p>Organisation, årstal. Opslagsord. I: <i>Titel</i>. [online] By: Forlag. Tilgængelig fra: <link> [lokaliseret dato].</p> <p>Gyldendal, u.å. Empati. I: <i>Psykologisk – pædagogisk ordbog</i>. [online] København: Gyldendal. Tilgængelig fra: <https://ordbog.gyldendal.dk/#/pages/result/dapspace/empati/expert?cache=1533129250308> [Lokaliseret 01 aug. 2018].</p> <p><i>u.å. bruges når man ikke kender udgivelsesåret. Se mere under punktet generelt.</i></p>

Leksikon – trykte og elektroniske	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
I løbende tekst (henvisning)	I referencelisten
<p>Fra trykt leksikon:</p> <p>Dybdepsykologi antager eksistensen af en ubevidst del af psyken, som bevidstheden kun har indirekte adgang til (Gad, 2010).</p> <p>Fra elektronisk leksikon:</p> <p>”Ud- og indvandring har altid eksisteret, i fx slutningen af 1800-t. var der en intens udvandring til USA, Sydamerika og Australien fra Europa” (Gyldendal, 2014).</p>	<p>Fra trykt leksikon:</p> <p>Organisation, årstal. Opslagsord. I: <i>Titel</i>. Udgave. By: Forlag.</p> <p>Gad, 2010. Dybdepsykologi. I: <i>Gads psykologileksikon</i>. 3. udg. København: Gads forlag.</p> <p>Fra elektronisk leksikon:</p> <p>Organisation, årstal. Opslagsord. I: <i>Titel</i>. [online] By: Forlag. Tilgængelig fra: <link> [lokaliseret dato].</p> <p>Gyldendal, 2014. Indvandring. I: <i>Den Store Danske</i>. [online] København: Gyldendal. Tilgængelig fra: <http://denstoredanske.dk/Samfund, jura og politik/Sociologi/Grupper/indvandring> [Lokaliseret 01 aug. 2018].</p>

WEB

Webside – med og uden navngiven forfatter	
I løbende tekst (henvisning)	I referencelisten
<p>Uden navngiven forfatter:</p> <p>”Andelen, der har fået en fængselsdom og andelen i stof- og alkoholbehandling er markant højere for tidligere udsatte børn i forhold til ikke-udsatte” (Danmarks Statistik, 2018).</p> <p>Med navngiven forfatter:</p> <p>Undersøgelser viser, at mange patienter har eksistentielle overvejelser, og at personalet er tilbageholdende med at spørge ind til dette på grund af berøringsangst (Schärfe, 2011).</p>	<p>(Tilbage til indholdsfortegnelsen)</p> <p>Uden navngiven forfatter: Organisation, årstal. <i>Titel</i>. [online] Tilgængelig fra: <link> [lokaliseret dato].</p> <p>Danmarks Statistik, 2018. <i>Hvordan går det udsatte børn og unge?</i> [online] Tilgængelig fra: <https://www.dst.dk/da/Statistik/Analyser/visanalyse?cid=30725> [Lokaliseret 26 okt. 2018].</p> <p><i>Organisationen/institutionen angives som forfatter, hvis der ikke er angivet en personlig forfatter.</i></p> <p><i>Rapporter opgives som en bog. Se afsnittet ”Hvordan afgør du om det er en bog, hjemmeside, artikel etc.?”</i></p> <p><i>Artikler opgives som det fysiske materiale hvis de også er tilgængelige i et fysisk tidsskrift. Hvis der er angivet sidetal på artiklen, vil det oftest være tilfældet.</i></p> <p>Med navngiven forfatter: Forfatter, årstal. <i>Titel</i>. [online] Tilgængelig fra: <link> [lokaliseret dato].</p> <p>Schärfe, G., 2011. <i>Åndelig omsorg: Hvad er målet?</i> [online] Tilgængelig fra: <https://www.aandeligomsorg.dk/Artikler.aspx?id=5> [Lokaliseret 26 okt. 2018].</p> <p><i>Opgives som bog, med tilføjelse af [online] og link + lokaliseringsdato.</i></p> <p><i>Lokaliseringsdatoen er det tidspunkt hvor du selv har besøgt hjemmesiden.</i></p>

YOUTUBE & TV

Youtube	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
I løbende tekst (henvisning)	I referencelisten
<p>Der kan være problemer med at få det tværprofessionelle samarbejde til at fungere i praksis (ANTV.DK, 2019, 03:12)</p> <p><i>I stedet for sidetal, kan du angive minut og sekund på det, du vil referere til.</i></p>	<p>Forfatter/ophav, År. <i>Videoens titel.</i> [video online] Tilgængelig fra: <link> [lokaliseret dato].</p> <p>ANTV.DK, 2019. <i>Når tværfagligt samarbejde ikke fungerer – Janne Seemann.</i> [video online] Tilgængelig fra: <https://www.youtube.com/watch?v=KF0ScFJVDrq> [Lokaliseret 02 dec. 2019]</p> <p><i>Forfatter/ophav står under videoen, og skal skrives præcis, som det står dér.</i></p>

TV-udsendelser	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
I løbende tekst (henvisning)	I referencelisten
<p>Udsendelse i navngiven serie:</p> <p>Det er blevet sværere at blive tilkendt førtidspension, og mange syge borgere er kommet i klemme i systemet (Jeg giver snart op, 2018).</p> <p>Enkeltstående udsendelse:</p> <p>Snyd er et stigende problem blandt eleverne på de danske gymnasier (12-tal til salg, 2017).</p>	<p>Udsendelse i navngiven serie: <i>Episode titel, År. Seriens titel og nummer. [TV-udsendelse] Udbyder og kanal, dato for transmissionen.</i></p> <p><i>Jeg giver snart op, 2018. Magtesløs i systemet: episode 3. [TV-udsendelse] DR, DR2, 27. feb. 2018.</i></p> <p><i>Hvis udsendelsen ligger online, kan du tilføje linket, på samme måde som ved hjemmesider m.v.:</i></p> <p>Tilgængelig fra: <link> [lokaliseret dato].</p> <p>Enkeltstående udsendelse: <i>Episode titel, År. [TV-udsendelse] Udbyder og kanal, dato og tid for transmissionen.</i></p> <p><i>12-tal til salg, 2017. [TV-udsendelse] DR, DR3, 21. mar. 2017.</i></p> <p><i>Hvis udsendelsen ligger online, kan du tilføje linket, på samme måde som ved hjemmesider m.v.:</i></p> <p>Tilgængelig fra: <link> [lokaliseret dato].</p>

BLOG

Blog – med og uden titel på blog	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
I løbende tekst (henvisning)	I referencelisten
<p>Claus L. Ottesen (2014) har arbejdet meget med bevægelse i undervisningen.</p> <p><i>Man kan enten skrive referencen som en del af teksten, med årstal i parentes, som vist her, eller efter teksten: (Ottesen, 2014).</i></p>	<p>Forfatter, årstal. <i>Indlægstitel</i>. [blog] Udgivelsesdato. Tilgængelig fra: <link> [lokaliseret dato].</p> <p>Ottesen, C. L., 2014. <i>Bevægelse integreret i undervisningen - et didaktisk perspektiv</i>. [blog] 10 okt. Tilgængelig fra: <https://www.folkeskolen.dk/551079/bevaegelse-integreret-i-undervisningen--et-didaktisk-perspektiv> [Lokaliseret 12 nov. 2018].</p>

PODCAST

Podcast	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
I løbende tekst (henvisning)	I referencelisten
<p>Skyggearbejde giver arbejdsglæde, men kan også føre til ensomhed, stress og kynisme (Lundsteen, 2021).</p> <p><i>Forfatteren kan enten være en redaktør eller tilrettelægger. Fremgår det ikke at en navngiven person står bag podcasten, bruges organisationen som forfatter.</i></p>	<p>Forfatter, årstal. <i>Titel</i>. Titel på serie [podcast] Udgivelsesdato. Tilgængelig fra <link> [lokaliseret dato].</p> <p>Lundsteen, J, 2021. <i>Skyggearbejde i psykiatrien</i>. Sygeplejersken Podcast [podcast] 25 jun. Tilgængelig fra: <https://sygeplejersken.podbean.com/e/%e2%84%96-12-%e2%80%94-skyggearbejde-i-psykiatrien/> [Lokaliseret 04 aug. 2022].</p>

PERSONLIG KOMMUNIKATION

Mail, brev, telefonsamtale, interviews	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
I løbende tekst (henvisning)	I referencelisten
<p>Louise Hansen (personlig kommunikation, 13. maj 2018) tilføjer at ...</p> <p><i>Henvis udelukkende i teksten, ikke i fodnote eller som reference i litteraturlisten.</i></p>	<p><i>Personlig kommunikation kan ikke anføres som reference, fordi andre ikke kan genfinde kilden.</i></p> <p><i>Sørg for at samtalepartneren bekræfter at udtalelsen er korrekt gengivet, og at du må bruge den.</i></p>

UPUBLICERET MATERIALE

Upubliceret materiale	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
I løbende tekst (henvisning)	I referencelisten
<i>Upublicerede materialer, f.eks. PowerPoints og forelæsningsnotater, henvises der ikke til, idet kilden ikke er mulig at genfinde for andre.</i> <i>Man kan vedlægge upubliceret materiale som bilag, og henvise til dette.</i>	<i>Upublicerede materialer kan ikke anføres som reference, fordi andre ikke kan genfinde kilden.</i>

GENERELT

Hvordan afgør du om det er en bog, hjemmeside, artikel etc.?	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
<p><i>Der er en række kendetegn du kan kigge efter, for at afgøre hvad du skal opgive teksten som. Du vil næsten altid finde disse kendetegn på en af de første eller sidste sider.</i></p> <p>Bøger: <i>Har materialet et ISBN-nummer opgives det som en bog. ISBN-numre ser sådan her ud: 9788759329948, evt. med bindestreger: 978-87-593-1521-7, eller, på ældre bøger, sådan her: 87-593-1164-9. Bøger har også et forlag, f.eks. Munksgaard eller Academic Books. Bøger opgives altid som ebøger hvis de ligger online.</i></p> <p>Rapporter der ligger online har ofte et ISBN-nummer, og skal opgives som en ebog.</p> <p>Artikler: <i>Har artiklen et ISSN-nummer er den fra et tidsskrift, og de enkelte artikler i tidsskriftet opgives som en artikel. ISSN-numre ser sådan her ud: 2596-5352 eller 1601-202X. Der vil som regel være en bindestreg. Der står ikke altid ISSN-nummer på den enkelte artikel.</i></p> <p><i>Artikler vil stort set altid have angivet titlen på det tidsskrift de er udkommet i, samt årgang/volumen og nummer. Det kan stå på forskellig vis. Eksempelvis:</i></p> <p>Tidsskrift for professionsstudier nr. 6 2016; <i>eller</i> Sygeplejersken (12) 2018; <i>eller</i> Journal of Education (2019), volume 200 issue 2; <i>eller</i> BMC Pregnancy and Childbirth 2020 20:149</p> <p><i>Artikler der ligger online opgives som en trykt artikel hvis der er angivet sidetal, og som en elektronisk hvis der ikke er sidetal.</i></p>	

Generelt om litteraturlisten	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
I referencelisten	
<p><i>Referencerne skal stå alfabetisk, sorteret efter den første forfatter i hver reference. Hvis en forfatter har skrevet flere tekster, skrives den ældste først.</i></p> <p><i>Listen må ikke deles op i f.eks. primær og sekundær litteratur eller bøger og artikler etc.</i></p>	

Forfatteren har udgivet flere publikationer i det samme år	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
I løbende tekst (henvisning)	I referencelisten
<p><i>Kilderne differentieres med små bogstaver lige efter årstallet:</i></p> <p>Det er tydeligt at klicheerne står i kø her (Dahl, 1995a, s. 19). I en anden sammenhæng har Dahl (1995b, kap. 5) vist at ...</p> <p><i>Husk at bruge de samme bogstaver som i referencelisten.</i></p>	<p><i>Materialerne opstilles alfabetisk efter titel.</i></p> <p>Dahl, W., 1995a. <i>Hjerte, smerte, blod og død</i>. Bergen: Anna.</p> <p>Dahl, W., 1995b. <i>Stil og struktur: Linjer i norsk fiksjonsprosa gjennom to århundreder</i>. Bergen: Eide.</p>

Flere forfattere til én kilde	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
I løbende tekst (henvisning)	I referencelisten
<p><i>Hvis en kilde er skrevet af flere forfattere, angives de alle med "og" mellem de to sidste.</i></p> <p><i>Hvis der er 1-3 forfattere, skrives de alle på i teksten – er der fire eller flere, skrives den første forfatter efterfulgt af et al.:</i></p> <p>The classification of myocardial infarction into 5 types was introduced in 2007 as an important component of the universal definition (Saaby et al., 2013).</p>	<p><i>Alle forfattere skal med i referencelisten, uanset hvor mange der er.</i></p> <p>Saaby, L., Svenstrup Poulsen, T., Hosbond, S., Bjerregaard Larsen, T., Diederichsen, A.C.P., Hallas, J., Thygesen, K. og Micklely, H., 2013. Classification of myocardial infarction: frequency and features of type 2 myocardial infarction. <i>American journal of Medicine</i> (9), s. 789-97.</p>

Generelt om henvisninger i teksten	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
I løbende tekst (henvisning)	
<p><i>Du skal lave en henvisning, hver gang du bruger noget, andre har skrevet eller sagt før dig.</i></p> <p><i>Henvisningerne i teksten skal være i fuldstændig overensstemmelse med referencelisten, sådan at alle henvisninger findes som referencer i referencelisten, og at alle referencer i referencelisten matcher minimum én henvisning i teksten.</i></p> <p><i>Hvis man anvender flere kilder i samme paragraf, kan man henvise til dem i én parentes, hvis man adskiller dem med semikolon:</i></p> <p>Der gives herigennem indblik i en bred forståelse af retorikkens emne og formål (Jensen, 2005; Jørgensen og Villadsen, 2009).</p> <p><i>Man kan skrive henvisningens oplysninger ind i teksten:</i></p> <p>Kvale skriver i 2016 (s. 265) hvordan man ... <i>Her er de nødvendige oplysninger Kvale og 2016 skrevet ind i teksten, og skal ikke angives særskilt. Sidetal bør dog tilføjes – enten som en del af teksten eller i en parentes i samme sætning.</i></p> <p>Kvale skriver at man skal ... (2016, s. 265). <i>Her er forfatteren skrevet ind i teksten, men ikke årstallet, hvorfor det angives til slut i samme sætning som forfatterens navn.</i></p> <p><i>Ibid: Hvis man refererer til samme kilde flere gange lige efter hinanden, uden andre referencer indimellem, kan man bruge "ibid" (latin for sammesteds). OBS: Det er forskelligt for de enkelte uddannelser om man må bruge ibid. Tjek opgavekriterierne for din egen uddannelse.</i></p> <p>... (Kvale og Brinkmann, 2009, s. 12-14) (ibid, s. 32)...</p>	

Kilder med manglende oplysninger	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
I løbende tekst (henvisning)	I referencelisten
<p>Når årstallet mangler: <i>Årstallet udskiftes med u.å. (= uden år).</i></p> <p>Her gives en kritisk fremstilling af det klassiske skel mellem fællesskab og samfund (Bond, u.å., s. 24-35).</p> <p>Når forfatter mangler: <i>Hvis en kilde er publiceret i en organisation, så regnes organisationen for at være forfatter. Det gælder ofte for rapporter og dokumenter fra organisationers hjemmeside. Hvis der ikke er angivet en organisation, skriver man Anon (for anonym).</i></p> <p>Rektalmåling anses for at afspejle kroppens kerntemperatur og opfattes af mange som værende referencestandard blandt non-invasive temperaturmålingsmetoder (Center for kliniske retningslinjer, 2013).</p> <p>Loven om specialpædagogisk støtte gælder for studerende med funktionsnedsættelser uanset om man modtager SU, revalideringsydelse eller andet (Anon, 2017).</p>	<p>Når årstallet mangler: <i>Hvis årstallet ikke kan findes, erstattes det med u.å. (= uden år) i både tekst og referenceliste.</i></p> <p>Bond, N., u.å. <i>Sociology and ideology in Ferdinand Tönnies' Gemeinschaft und Gesellschaft</i>. Freiburg: Albert-Ludwigs-Universität.</p> <p><i>Hvis årstallet ikke er opgivet, men er estimeret eller kendt på anden måde, skrives det i firkantet parentes, f.eks. [ca. 2013] eller [2013?]:</i></p> <p>Når forfatter mangler: Center for kliniske retningslinjer, 2013. <i>Non-invasiv temperaturmåling hos voksne (19+) indlagte patienter</i>. Aalborg: Nationalt Clearinghouse for sygepleje.</p> <p><i>Hvis en kilde er publiceret i en organisation, regnes organisationen for at være forfatter. Det gælder ofte for rapporter og dokumenter fra organisationers hjemmeside. En organisation kan godt være både forfatter og udgiver.</i></p> <p>Anon, 2017. <i>Specialpædagogisk støtte</i>. Esbjerg: UC SYD.</p> <p><i>Vær forsigtig med at bruge kilder, hvor der mangler mange oplysninger.</i></p>

Sekundær reference – kilde refereret/citeret i anden kilde	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
I løbende tekst (henvisning)	I referencelisten
<p><i>Sædvanligvis skal du gå til den originale kilde, men hvis du ikke kan skaffe den eller læse sproget, må du anvende sekundær reference.</i></p> <p>Uden citat: Buchanan et al. anfører her at du skal være opmærksom på tre forhold (Buchanan, refereret i Andersen, 2013).</p> <p>Med citat: Som Gundelach og Järvinen pointerer: "Mange af de bedste sociologiske forskningsprojekter har til formål at afsløre... (Gundelach og Järvinen, citeret i Andersen, 2013, s. 337).</p>	<p><i>OBS: Anfør ikke den originale kilde, men den kilde du har læst – altså den sekundære kilde.</i></p> <p>Andersen, I., 2013. <i>Den skinbarlige virkelighed: vidensproduktion i samfundsvidenskaberne</i>. 5. udg. Frederiksberg. Samfundslitteratur.</p>

Sidetal	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
I løbende tekst (henvisning)	
<p><i>Når du henviser i teksten, skal du angive så præcist som muligt, hvor i bogen/artiklen/teksten du har fundet det, du vil referere til. Det kan være én bestemt side, flere sider eller et helt kapitel. Dette er noget du selv skal vurdere, med udgangspunkt i, at det skal være så præcist som muligt. Ved citater skal det altid angives helt præcist, hvilke(n) side det er taget fra.</i></p> <p>Bøger og artikler: "I hvert eneste menneske er der en dyb længsel efter, at netop hun eller han får lov til at spille sit livs lidelses drama." (Eriksson, 1995, s. 51).</p> <p>Jensen (2015, s. 73-77) hævder at ...</p> <p>Kvale og Brinkmann (2015, kap. 3+4) gør rede for forskningsinterviewets teoretiske og praktiske aspekter.</p> <p>Ebøger og iBøger: se boksen nedenfor</p> <p>Hjemmesider: Undersøgelser viser, at mange patienter har eksistentielle overvejelser, og at personalet er tilbageholdende med at spørge ind til dette på grund af berøringsangst (Schärfe, 2011, afsnit 13).</p> <p>"Andelen, der har fået en fængselsdom og andelen i stof- og alkoholbehandling er markant højere for tidligere udsatte børn i forhold til ikke-udsatte" (Danmarks Statistik, 2018).</p> <p><i>Ved hjemmesider hvor der ikke er sidetal, kan du i stedet referere til afsnittet, dvs. du tæller hvor mange afsnit der er fra starten af dokumentet, til og med det afsnit du vil referere til. Er det en kort tekst (under ~3 sider lang) er det ikke nødvendigt at sætte afsnit på.</i></p> <p>TV-udsendelser og youtube-videoer angives med time, minut og sekund: Der kan være problemer med at få det tværprofessionelle samarbejde til at fungere i praksis (ANTV.DK, 2019, 00:03:12)</p> <p>Love og bekendtgørelser angives med paragraf og evt. stk.: "Foranstaltningen må ikke have karakter af en egentlig aflåsningsmekanisme ... " (Børne- og socialministeriet, 2017, § 3, stk. 3).</p>	

Ebøger, iBøger og sidetal	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
<p><i>Ebøger er i et elektronisk format, f.eks. pdf, og iBøger er i et interaktivt, elektronisk format, med f.eks. videoer, quizzer, øvelser og lignende. Udbyderne Studybox, Hans Reitzel og Systime bruger alle samme format på deres iBøger, men der findes også andre varianter af iBogs-formatet.</i></p> <p><i>Ved brug af ebøger og iBøger skal du henvise til det præcise sidetal; afsnittets ID eller kapitel og afsnittets overskrift. Det varierer hvad der er tilgængeligt i den enkelte ebog eller iBog.</i></p> <p><i>I mange iBøger kan du finde sidetal eller kilde-id ved at klikke på del-knappen ved siden af iBogens titel eller kapiteloverskrift. Her finder du både direkte link til afsnittet og ID. Se evt. Studybox' videovejledninger for hvordan du laver kildehenvisninger til iBøger fra Studybox, Hans Reitzel og Systime.</i></p> <p><i>Hvis du har brug for at angive det samlede antal sider for ebogen eller iBogen, er det nemmest at søge den fysiske bog frem på forlaget eller bibliotekets hjemmeside, og finde bogens sidetal i beskrivelsen. Alternativt kan du tælle alle ebogs- eller iBogs-kapitlernes sidetal sammen.</i></p>	

Om at citere

Et citat er en gengivelse af et udsagn. Når man citerer, skal man gengive en given kilde ordret – det vil sige at også stavefejl skal medtages.

Citaterne i en opgave skal være få og velvalgte. Desuden skal citaterne bruges til noget; de skal altså kommenteres, vurderes eller analyseres.

Et citat kan fungere som eksempel, illustration eller dokumentation.

Det skal være helt tydeligt for en læser hvornår et citat begynder og slutter. Dette markeres på følgende måde:

Citat	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
<p><i>Citater skal stå i anførselstegn, og henvisningen i teksten skal indeholde forfatterens efternavn, årstal og sidetal i den kilde citatet stammer fra. Der sættes punktum efter henvisningen:</i></p> <p>"Hvad indebærer det at observere? Begrebet stammer oprindeligt fra latin og betyder at iagttage eller undersøge", skriver Cato Bjørndal (2003, s. 34).</p> <p><i>Længere citater kan indrykkes. Anførselstegn udelades i så fald. Hvis forfatteren er nævnt i indledningen til citatet, anføres kun årstal og sidetal i parentes. Punktum sættes før henvisningen.</i></p> <p>Cato Bjørndal skriver:</p> <p>Hvad indebærer det at observere? Begrebet stammer oprindeligt fra latin og betyder at iagttage eller undersøge. Det er naturligvis noget alle mennesker gør i deres hverdag. I faglige sammenhænge er det imidlertid almindeligt at opfatte begrebet noget mere snævert. Inden for pædagogik er det for eksempel almindeligt at forstå observation som opmærksom iagttagelse – det vil sige, at man på en koncentreret måde forsøger at observere noget, der har pædagogisk betydning. For læreren er observation altså en professionel færdighed, tilknyttet vedkommendes arbejdsopgaver – man observerer for at kunne lægge forholdene bedst muligt til rette for læring. (2003, s. 34)</p>	

Tilføjelser	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
<p><i>Hvis du af hensyn til forståelsen har brug for at tilføje ekstra ord til et citat, markeres dette med firkantet parentes.</i></p> <p>"[Læreren] observerer for at kunne lægge forholdene bedst muligt til rette for læring" (Bjørndal, 2003, s. 34).</p>	

Udeladelser	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
<p><i>Hvis du udelader dele af en citeret sætning, markeres det med tre punkummer:</i></p> <p>Bjørndal skriver: "For læreren er observation altså en professionel færdighed ... man observerer for at kunne lægge forholdene bedst muligt til rette for læring" (2003, s. 34).</p> <p><i>Hvis du udelader en hel eller flere sætninger, sættes fire punkummer:</i></p> <p>Bjørndal skriver (2003, s. 34): "Inden for pædagogik er det for eksempel almindeligt at forstå observation som opmærksom iagttagelse For læreren er observation altså en professionel færdighed, tilknyttet vedkommendes arbejdsopgaver - man observerer for at kunne lægge forholdene bedst muligt til rette for læring."</p>	

Fremhævelser	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
<p><i>Hvis dele af den oprindelige tekst er fremhævet med kursiv, skal det også stå med kursiv i citatet.</i></p> <p><i>Hvis du selv ønsker at fremhæve dele af citatet, f.eks. for at understrege en pointe, kan du markere en del af citatet med kursiv, efterfulgt af [min kursivering]:</i></p> <p>"Hvad indebærer det at observere? Begrebet stammer oprindeligt fra latin og betyder at <i>iagttag</i> [min kursivering] eller undersøge" (Bjørndal, 2003, s. 34).</p>	

Hvordan genkender man en kilde?

Bog	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
<p>Du kan genkende en bog på at den har et ISBN-nummer. Har kilden et ISBN-nummer skal du derfor henvise til kilden som en bog. Dette gælder også for pdf-filer og andre elektroniske dokumenter, der har et ISBN-nummer.</p> <p>Pdf-filer og andre elektroniske dokumenter med ISBN-nummer skal derfor behandles som en ebog. Rapporter med et ISBN nr. skal også behandles på samme måde som en ebog. Generelt gælder det, at alle bøger fundet online behandles som ebøger.</p>	

Tidsskriftartikel	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
<p>Du kan genkende en tidsskriftartikel på, at den udgives i et tidsskrift, der har et ISSN nr. Tidsskrifter udkommer løbende. Hvis du finder en artikel fra et tidsskrift, vil der derfor typisk i artiklen blive henvist til et nummer og et årstal. Navnet på tidsskriftet vil også ofte fremgå i artiklen.</p> <p>I denne guide er der både eksempler på hvordan du henviser til tidsskrifter online og i trykt form. Du skal her være opmærksom på at du ikke skal henvise til tidsskrifter fra betalingsdatabaser (EBSCO, Idunn mv.) som onlineartikler, da linket til artiklen ikke vil virke for de personer der skal læse din opgave. Har du brugt en artikel fra en betalingsdatabase, skal du henvise til artiklen som en fysisk tidsskriftsartikel.</p>	

Webside	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
<p>Hvis en hjemmeside, en pdf-fil eller et andet elektronisk dokument hverken er en bog eller en tidsskriftsartikel, vil du i de fleste tilfælde skulle henvise til kilden som en webside. Dog undtagen hvis der er tale om indhold fra aviser og dagblade, onlineleksikon, onlineordbøger, videoer og blogs.</p> <p>Hvis du sidder med en onlinekilde, der ikke passer ind i nogen af de nævnte kategorier, skal du altså henvise til kilden som en webside.</p>	

Leksikonartikel	(Tilbage til indholdsfortegnelsen)
<p>En leksikonartikel er en kort og præcis oversigtsartikel om et emne. Leksikonartikler findes i et leksikon og kan både findes online og i trykt form. Eksempler på onlineleksikon er Wikipedia og lex.dk.</p> <p>De fleste leksikonartikler der findes online, er dynamiske. Det vil sige, at de løbende opdateres. Når du henviser til en leksikonartikel fra et onlineleksikon, er det derfor vigtigt, at du angiver datoen for hvornår du sidst har læst leksikonartiklen.</p>	

Avisartikler udkommer i aviser og dagblade og indeholder ofte nyheder, interviews og debatstof. Af kendte danske aviser kan nævnes Berlingske Tidende, Information, Jyllands-Posten, Kristeligt Dagblad, Politiken og Weekendavisen. I denne guide kan du både se eksempler på hvordan du henviser til en avisartikel online og i trykt form.

Du skal her være opmærksom på at artikler fra avisdatabasen Infomedia ikke tæller som onlineartikler. Læser du en artikel fra Infomedia skal du henvide til den trykte artikel, da linket til artiklen ikke vil virke for de personer, der skal læse din opgave. Læser du derimod en artikel direkte fra avisens hjemmeside, skal du henvide til artiklen som en onlineartikel.

Om kildebrug og Harvard-standard

Hvorfor er det vigtigt at henvide til sine kilder?

Når man skriver en opgave på en videregående uddannelse, benytter man sig af andres viden og materiale; det vil sige begreber, teorier, formuleringer, empirisk materiale og/eller argumenter. Det er slet og ret et kendetegn for opgaveskrivning at man bygger på og inddrager tekster andre har skrevet, når man producerer ny tekst og dermed ny viden.

Det er derfor også et kendetegn ved opgaver skrevet på videregående uddannelser at man åbent og eksplicit angiver hvilke kilder man anvender. Det gør man for at kreditere forfatterne af de inddragne tekster, for at henvide nøjagtigt til de steder man har hentet det anvendte materiale fra, så en læser har mulighed for at tjekke kilderne - og for at vise en læser og bedømmer hvilket udvalg af kilder man bygger sin opgave på. Udvalget af kilder indgår i en bedømmers vurdering af en opgave. Referencelisten fortæller nemlig ofte mere om opgaven end titlen, og en læser får her information om rammerne for opgaven, om hvor mange kilder der er inddraget, hvor aktuel litteraturen er, om skribenten har orienteret sig ud over de mest anvendte og oplagte grundbøger, og om hvilke faglige perspektiver kilderne muliggør.

Det er således vigtigt at det i opgaven tydeligt fremgår:

- at der anvendes kilder
- præcist hvilke kilder der anvendes, så det er muligt for læseren at finde kilden og evt. verificere de oplysninger der formidles i opgaven
- hvilke kilder der anvendes, så andre forfatteres faglige arbejder anerkendes
- hvad der er opgaveskriverens egne bidrag i opgaven, og hvad vedkommende har fra andre.

Hvis man undlader at henvide til de kilder man anvender, kan man blive anklaget for plagiat, altså for at stjæle andres ord og dermed andres viden uden at kreditere dem for det. Plagiat er en alvorlig sag. Det kan betyde at en opgave bliver afvist, eller at man bliver bortvist fra eksamen.

En webtutorial om plagiering findes her: <http://stopplagiat.nu/>. Webstedet er blevet til i et samarbejde mellem bl.a. Syddansk Universitet, Københavns Universitet og Aarhus Universitet.

Om Harvard-referencesystemet

Harvard referencesystemet bruges ofte på de samfundsvidenskabelige, teknologiske og naturvidenskabelige områder. Harvard er et forfatter-år system, hvilket betyder at når man henvider i teksten, skal der stå forfatter(e) og årstal på kilden.

Der findes forskellige varianter af Harvard-systemet, men hovedtrækkene er altid de samme. Forskellene

kan f.eks. være om der står komma eller punktum efter årstallet. Det er vigtigt, at man altid bruger den samme metode hele opgaven igennem.

Fik du ikke svar på det du ledte efter?

Vi har i denne vejledning holdt os tæt op ad en engelsk guide: [Guide to the Harvard System of Referencing \(6th edition\) fra Anglia Ruskin University](#).

Den engelske eksempelsamling er langt mere omfattende end vores, så du kan finde eksempler på mange forskellige typer referencer der ikke er i denne eksempelsamling, f.eks. henvisninger og referencer på radio- og fjernsynsudsendelser; musik og noder; opgaver, afhandlinger og rapporter; computer- spil og film.

Litteratur

Anglia Ruskin University, u.å. *Guide to the Harvard System of Referencing*. 6. udg. [online] Anglia Ruskin University. Tilgængelig fra: <https://libweb.anglia.ac.uk/referencing/harvard.htm?harvard_id=4#4> [Lokaliseret 22. feb. 2019]

Studybox (u.å.). *Vejledning til referencehåndtering med Systime iBog® som format*. [online] Studybox. Tilgængelig fra <<https://studybox.dk/-/media/kildehenvisninger-ibog-studybox.pdf>> [Lokaliseret 28-01-2022]

2. udgave
08.02.2022

UC SYD Biblioteket
Degnevej 16 6705
Esbjerg Ø

ucsyd.dk